

MAJ 2024



MONITOR KOREAŃSKI

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje miedzykoreańskie.

DR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet Łódzki

MONITOR KOREAŃSKI

MAJ 2024

DWA LATA PREZYDENTURY YOON SUK-YEOLA

Maj był okresem podsumowań osiągnięć oraz rozczarowań pierwszych dwóch lat rządzenia prezydenta Yoon Suk-yeola. Rekordowo niskie poparcie w sondażach i blokowanie ustaw za pomocą prawa weta przekładają się na kryzys władzy prezydenta. Ze względu na polityczny impas padła propozycja wprowadzenia zmian konstytucyjnych, skracających prezydencką kadencję z obecnych pięciu do czterech lat. Majowym sukcesem Yoon Suk-yeola miał okazać się trójstronny szczyt z Chinami i Japonią. Nie przyniósł on jednak przełomu w relacjach z Pekinem.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

1 maja: w Melbourne odbyło się spotkanie w formacie 2+2 ministrów spraw zagranicznych i obrony Korei Południowej i Australii. Minister obrony Richard Marles oraz szefowa MSZ Penny Wong spotkali się ze swoimi odpowiednikami Shin Won-sikiem oraz Cho Tae-yulem. Spotkanie było wyrazem rozwoju wszechstronnego partnerstwa strategicznego. Ministrowie zobowiązali się do rozszerzenia współpracy dwustronnej i regionalnej w celu promowania stabilności i poszanowania prawa międzynarodowego w regionie Indo-Pacyfiku. Strona australijska wyraziła zadowolenie z poprawy relacji między Koreą Południową i Japonią, a także wzmacniania partnerstwa w USA – co otwiera możliwości współpracy trójstronnej (z Japonią) i czterostronnej (także z USA). Podczas spotkania omówiono także możliwości zwiększania współpracy z Azją Południowo-Wschodnią za sprawą wspólnych projektów infrastrukturalnych. W kwestiach bezpieczeństwa omówiono obawy związane z sytuacją w rejonie Morza Południowochińskiego. Potępiono także destabilizujące działania Korei Północnej. Obie strony wyraziły także zainteresowanie wzmacnianiem współpracy w dziedzinie obronności – m.in.: poprzez współpracę w ramach inicjatywy AUKUS czy udział we wspólnych ćwiczeniach. Doceniono podpisanie protokołów ustaleń między Koreańskim Uniwersytetem Obrony Narodowej a Centrum Szkoleniowym Australijskich Sił obrony oraz kontraktu na zakup bojowych wozów piechoty Redback od firmy Hanwha.

6 maja: wspólny projekt myśliwców KF-21 z Indonezją stanął pod znakiem zapytania. Według południowokoreańskiego urzędu zamówień obronnych DAPA Indonezja wyszła z propozycją pokrycia tylko jednej trzeciej pierwotnie uzgodnionych kosztów wspólnego projektu myśliwca KF-21. W zamian strona indonezyjska ma przystać na ograniczony transfer technologii. Opóźnienia z pokryciem zaległych kosztów podważyły zaufanie Korei Południowej względem partnerstwa obronnego z Indonezją – szczególnie wobec zakupów przez ten kraj myśliwców od Francji i Kataru w ostatnich latach, mimo deklarowanych problemów finansowych. Umowa o współpracy nad projektem myśliwca została podpisana w 2016 roku. Obejmowała m.in.: transfer technologii i produkcję 48 myśliwców dla powietrznych sił Indonezji w zamian za 20% wkład finansowy w fazę rozwojową projektu.

9 maja: niski wskaźnik urodzeń został określony mianem „kryzysu narodowego”. Prezydent Yoon Suk-yeol ogłosił chęć utworzenia nowego ministerstwa, całkowicie poświęconego kryzysowi demograficznemu związanemu z niskim wskaźnikiem urodzeń. Według Prezydenta jest to problem powiązany z różnymi czynnikami społecznymi i kulturowymi, co wymaga podjęcia „ogólnokrajowego wysiłku”. Osoba kierująca nowym ministerstwem byłaby jednocześnie wiceministrem spraw społecznych, a w zakresie jej obowiązków będzie opracowywanie polityki w zakresie edukacji, pracy i opieki społecznej. Utworzenie nowego ministerstwa wymaga jednak współpracy prezydenta ze Zgromadzeniem Narodowym, które musi przyjąć odpowiednią poprawkę do ustawy o organizacji rządu. W 2023 roku Korea Południowa osiągnęła rekordowo niski współczynnik dzietności – wyniósł on 0,72.

13 maja: w Pekinie odbyło się spotkanie szefów MSZ Korei Południowej i Chin. Ministrowie spraw zagranicznych Korei Południowej i Chin, Cho Tae-yul i Wang Yi, spotkali się w Pekinie, aby omówić sposoby na wzmocnienie trójstronnej współpracy z Japonią przed nadchodzącym szczytem. Cho Tae-yul wyraził nadzieję na dalszy rozwój zdrowych i dojrzałych relacji dwustronnych, podczas gdy Wang Yi podkreślił potrzebę eliminowania zewnętrznych ingerencji w te relacje. Szef południowokoreańskiego MSZ poruszył także kwestie bezpieczeństwa, wyrażając zaniepokojenie nielegalną współpracą wojskową między Koreą Północną a Rosją oraz prosił Chiny o pomoc w denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego. Ponadto, omówiono problem północnokoreańskich uchodźców i konieczność zapewnienia im bezpiecznego schronienia. Ministrowie uzgodnili potrzebę zwiększenia wymiany gospodarczej i finansowej oraz podkreślili znaczenie wolnego dostępu do treści kulturowych, aby zbliżyć młodsze pokolenia obu krajów. W ramach swojej wizyty, Cho Tae-yul spotkał się

również z południowokoreańskimi przedsiębiorcami działającymi w Chinach i zorganizował konferencję z konsulami generalnymi Korei Południowej w Chinach, aby omówić współpracę na poziomie miejskim. Była to pierwsza wizyta szefa koreańskiego MSZ w Pekinie od 2017 roku.

16 maja: strategiczne partnerstwo zostało omówione przez Koreę Południową i Kambodżę. Prezydent Yoon Suk-yeol oraz premier Kambodży Hun Manet spotkali się w Seulu, aby omówić możliwości przekształcenia dwustronnej współpracy w strategiczne partnerstwo. Omówiono rozszerzenie współpracy w różnych sektorach, w tym obronie, handlu i infrastrukturze. Obie strony wyraziły także chęć do promowania wspólnych inicjatyw społecznych i kulturalnych. W trakcie spotkania podpisano szereg porozumień, w tym protokół dotyczący zwiększenia pożyczki Korei Południowej dla Kambodży oraz memoranda dotyczące współpracy inwestycyjnej i przeciwdziałania przemytowi narkotyków.

17 maja: konstytucyjne zmiany pozwalające na skrócenie kadencji prezydenta zostały zaproponowane przez Partię Odbudowy Korei. Przewodniczący mniejszościowej liberalnej Partii Odbudowy Korei Cho Kuk (były minister sprawiedliwości w rządzie Moon Jae-ina) zaproponował plan skrócenia pięcioletniej kadencji prezydenta Yoon Suk-yeola poprzez zmianę Konstytucji. Podczas konferencji prasowej w Zgromadzeniu Narodowym w Seulu, partia przedstawiła plan zmiany konstytucyjnej, który zakłada dwie czteroletnie kadencje prezydenta. Cho Kuk zaproponował przeprowadzenie referendum w tej sprawie przed lokalnymi wyborami w czerwcu 2026 roku, aby jednocześnie przeprowadzić wybory prezydenckie i lokalne.

17 maja: nowa agencja ds. dziedzictwa kulturowego została zainaugurowana przez prezydenta Yoon Suk-yeola. Korea Heritage Service zastąpi dotychczasową agencję, której działania skupiały się na ochronie dóbr kultury. Pod nową nazwą rządowa agencja ds. dziedzictwa kulturowego będzie skupiać się także na rozwoju i promocji dziedzictwa narodowego w oparciu o trzy kategorie: dziedzictwo kulturowe, naturalne i niematerialne. Rozszerzenie klasyfikacji ma sprzyjać ochronie i promocji unikatowych koreańskich zwyczajów i festiwali. Prezydent wyraził nadzieję, na przekształcenie Korei Południowej w globalne centrum kulturowe.

21 maja: Seulska Deklaracja dotycząca sztucznej inteligencji została przyjęta przez światowych przywódców. Na Szczycie AI w Seulu liderzy globalnych potęg przyjęli Deklarację Seulską, zobowiązując się do priorytetowego traktowania bezpieczeństwa, innowacji i inkluzywności

w międzynarodowych dyskusjach na temat zarządzania sztuczną inteligencją. Szczyt, współorganizowany przez prezydenta Korei Yoon Suk-yeola i premiera Wielkiej Brytanii Rishiego Sunaka, zgromadził liderów z USA, Francji, Niemiec, Japonii, Kanady, Włoch, Australii, Singapuru oraz Unii Europejskiej, a także przedstawicieli organizacji międzynarodowych i sektora prywatnego. Deklaracja podkreśla znaczenie interoperacyjności ram zarządzania AI, zgodnie z podejściem opartym na ryzyku.

21 maja: ustawa dotycząca śledztwa w sprawie śmierci żołnierza została zawetowana przez prezydenta Yoon Suk-yeola. Prezydent Yoon Suk-yeol skorzystał z prawa weta w stosunku do ustawy powołującej specjalnego prokuratora w śledztwie dotyczącym śmierci żołnierza (kaprała Chae Su-geuna) w trakcie akcji ratunkowej w zeszłym roku. Opozycyjna Partia Demokratyczna domagała się dochodzenia w sprawie domniemanego wpływu biura prezydenckiego na śledztwo w sprawie śmierci kaprała. Yoon, odsyłając ustawę do Zgromadzenia Narodowego, naraził się na krytykę za użycie weta, aby uniknąć potencjalnie szkodliwego dochodzenia. To czwarte weto prezydenta Yoon Suk-yeola w tym roku i dziesiąte od początku jego kadencji – najwięcej w koreańskiej historii. Dla porównania prezydent Moon Jae-in w trakcie swojej kadencji nie skorzystał z prawa weta ani razu.

21 maja: udział posła Cho Kyung-tae w inauguracji prezydenta Tajwanu wywołał sprzeciw Chin. Chińska ambasada w Korei złożyła skargę przeciwko posłowi Cho Kyoung-tae i innym parlamentarzystom z Partii Siła Narodu za udział w ceremonii inauguracji prezydenta Tajwanu Lai Ching-te. W oświadczeniu ambasady podkreślono, że wizyta ta stanowi jawne lekceważenie polityki "Jednych Chin" i wspólnego komunikatu o stosunkach dyplomatycznych między Chinami a Koreą. Południowokoreański rząd nie wysłał oficjalnej delegacji na ceremonię.

27 maja: krajowa agencja kosmiczna została otwarta w Sacheon. W Sacheon, niedaleko Seulu, odbyła się inauguracja działalności agencji kosmicznej – Korea Aerospace Administration (KASA), co ma przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności Korei Południowej w globalnym wyścigu kosmicznym. Najważniejszą rolą agencji ma być wspieranie sektora prywatnego związanego z przemysłem kosmicznym. Inspiracją dla koreańskiego podejścia ma być firma SpaceX. Korea Południowa planuje uczestniczyć w projektach związanych z eksploracją Księżyca i Marsa – dwa lata temu prezydent Yoon Suk-yeol ogłosił plan wysłania koreańskiego statku kosmicznego na Księżyc w 2032 roku. W ostatnich latach poczyniono postępy w technologiach kosmicznych dzięki opracowaniu rakiety Nuri. W maju odbyły się także konsultacje między

NASA i KASA, dotyczące rozszerzenia współpracy kosmicznej i udziału w międzynarodowych projektach.

26 maja: w Seulu odbyły się dwustronne szczyty z Japonią i Chinami. Przed trójstronnym szczytem prezydent Yoon Suk-yeol spotkał się w dwustronnej formule z premierami Li Qiangiem i Kishidą Fumio. Spotkanie z premierem Japonii dotyczyło pogłębienia współpracy dyplomatycznej, gospodarczej u kulturowej w momencie normalizacji dwustronnych relacji – także w obliczu przypadającej w przyszłym roku 60. rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych. Z kolei spotkanie z premierem Li Qiangiem skupiło się wokół wznowienia kanałów komunikacyjnych i spotkań wysokiego szczebla dla lepszego wzajemnego zrozumienia. Omówiono także kwestie związane ze współpracą gospodarczą, w tym wznowienie negocjacji w sprawie umowy o wolnym handlu.

27 maja: w Seulu odbył się dziewiąty trójstronny szczyt Korea Południowa - Japonia - Chiny. W szczycie uczestniczyli prezydent Yoon Suk-yeol, premier Japonii Kishida Fumio oraz premier Chin Li Qiang. Szczyt zakończył się wydaniem wspólnego oświadczenia, identyfikującego obszary wzajemnie korzystnej współpracy, przede wszystkim w obszarze handlu, inwestycji, nauki i technologii, zdrowia publicznego czy wymiany ludzkiej. Szczyt miał wymiar przede wszystkim symboliczny, a przywódcy zgodzili się co do konieczności rozwoju instytucjonalizacji trójstronnej współpracy i powrotu do regularnych spotkań na szczycie oraz na poziomie ministerialnym. Było to pierwsze spotkanie w tej formule od pięciu lat.

29 maja: cztery kontrowersyjne ustawy zostały zawetowane przez prezydenta. Prezydent Yoon Suk-yeol zawetował cztery ustawy przyjęte przez Zgromadzenie Narodowe mimo sprzeciwu Partii Siła Narodu. Według premiera Han Duck-soo ustawy te były „szkodliwe dla interesu wszystkich obywateli” poprzez generowanie obciążeń finansowych oraz wywoływanie konfliktów społecznych. Zawetowane ustawy dotyczyły pomocy ofiarom oszustw związanych z wynajmem mieszkań czy odznaczenia działaczy ruchu prodemokratycznego z lat 80-tych. Pozostałe dwie ustawy dotyczyły rolnictwa.

29-30 maja: dwustronne porozumienie o kompleksowym partnerstwie gospodarczym (CEPA) zostało podpisane ze Zjednoczonymi Emiratach Arabskimi. W Seulu odbył się szczyt z udziałem prezydentów Yoon Suk-yeola oraz Muhammada ibn Zajid Al Nahajjana. Oprócz CEPA w trakcie szczytu doszło do podpisania listów intencyjnych między Abu Dhabi National Oil Company a południowokoreańskimi stoczniami na budowę tankowców LNG. W ubiegłym

roku to prezydent Yoon Suk-yeol odbył wizytę państwową do ZEA – co świadczy o intensyfikacji relacji między oboma państwami.

KOMENTARZ

Trójstronny szczyt bez przełomu. Największym osiągnięciem szczytu był powrót do formuły regularnych, corocznych spotkań. Wspólne oświadczenie po spotkaniu wskazuje, że państwa są gotowe do wznowienia współpracy – ale w obszarach politycznie bezpiecznych, takich jak wymiana kulturowa, zdrowie publiczne czy handel. Brak poruszania szerzej kwestii związanych z bezpieczeństwem regionalnym wskazuje na rosnący brak zaufania między Chinami, a Koreą i Japonią. Seul pod kierownictwem prezydenta Yoon Suk-yeola zbliżył się do Tokio, a wspólnym trzecim partnerem dla tych państw są Stany Zjednoczone, które rzucają cień na odbudowę relacji z Chinami. W kwestii Korei Północnej nie podjęto konkretnych decyzji – Chiny jedynie opowiedziały się za utrzymaniem pokoju i stabilności w regionie, milcząc na temat denuklearyzacji KRLD.

Szczyt z pewnością był ważnym osiągnięciem dla prezydenta Yoon Suk-yeola, który w polityce zagranicznej stawia przede wszystkim na wzmacnianie sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi oraz odbudowę relacji z Japonią. Spotkało się to z krytyką opozycyjnej Partii Demokratycznej. Wydarzenia ostatnich miesięcy wskazują, że administracja Yoon Suk-yeola może powrócić do pewnej formy balansowania między Stanami Zjednoczonymi i Chinami, ostrożniej podchodząc do działań dyplomatycznych mogących wywołać tarcia w relacjach dwustronnych. Z tego powodu rząd nie zdecydował się na wysłanie oficjalnej delegacji na ceremonię inauguracyjną tajwańskiego prezydenta Lai Ching-te. Jednocześnie należy zauważyć rozdźwięk między administracją Yoon Suk-yeola a Zgromadzeniem Narodowym – w geście utrzymania nieformalnych stosunków z Tajwanem w inauguracji uczestniczył poseł Cho Kyung-tae, prezes Stowarzyszenia Przyjaźni Parlamentarnej Korei Południowej i Tajwanu. Jak można było przewidzieć, Chiny skrytykowały Seul za takie działanie, nazywając je „sprzecznym ze strategicznym partnerstwem”. W odpowiedzi koreańskie MSZ wydało oświadczenie dotyczące poszanowania polityki jednych Chin. Z kolei Cho Kyung-tae oświadczył, że jego wizyta odbyła się na zaproszenie i nie była oficjalną wizytą państwową. Jednocześnie podkreślił, że Korea Południowa jako suwerenne państwo powinna opierać się próbom nacisków ze strony chińskiej.

Należy jednak podkreślić, że obecna administracja koreańska będzie stawiać w pierwszej kolejności na rozwój relacji ze Stanami Zjednoczonymi i Japonią, jednocześnie unikając otwartego krytykowania Chin i manifestując gotowość na dialog. Po dwustronnym spotkaniu z premierem Li Qiangiem, które poprzedziło szczyt, Korea Południowa ogłosiła utworzenie dyplomatycznego dialogu w formule 2+2: wiceministrów spraw zagranicznych i wysokich rangą urzędników z ministerstw obrony. Według Biura Prezydenta Yoon Suk-yeol podkreślił, że Seulowi zależy na utrzymaniu bliskiej komunikacji z Chinami w każdych warunkach, co umożliwi „wzajemny szacunek”. Ponadto obie strony zgodziły się wznowić drugą fazę negocjacji w sprawie umowy o wolnym handlu (negocjacje zostały zamrożone w 2017 roku). Należy jednak podkreślić, że te ustalenia nie stanowią przełomu w dwustronnych relacjach – a obie strony skupiły się przede wszystkim na takich zagadnieniach jak handel i wymiana, a nie kluczowych kwestiach związanych z bezpieczeństwem w regionie. Korei Południowej nie udało się pozyskać chińskiego wsparcia w kwestii północnokoreańskiej. Ponadto Seul jest coraz bardziej wyczulony na naciski ze strony Chin i podchodzi do nich z mniejszą tolerancją niż administracja Moon Jae-ina.

Kwestie bezpieczeństwa regionalnego odgrywają coraz istotniejszą rolę w południowokoreańskiej dyplomacji. Wpisuje się to w kreowanie pozycji Korei Południowej jako średniego mocarstwa, zainteresowanego odgrywaniem roli w kształtowaniu regionalnego bezpieczeństwa. Wskazuje na to zainteresowanie Korei Południowej przyłączeniem się do II filaru bezpieczeństwa AUKUS. Z tych powodów szczyt był ważny dla prezydenta Yoon Suk-yeola: by ukrócić wewnętrzną krytykę opozycji dotyczącą pogarszania relacji z Chinami (Seul ciągle ma w pamięci chiński bojkot gospodarczy w odpowiedzi na instalację tarczy THAAD) oraz zamanifestować gotowość do korzystnej dla wszystkich stron współpracy z Chinami, które pozostają największym partnerem handlowym.

Niechlubny rekord prezydenta Yoon Suk-yeola. W południowokoreańskich mediach szeroko komentowano nadużywanie prawa weta przez obecnego przywódcę – wykorzystuje to przede wszystkim opozycja do krytykowania prezydenta. Yoon Suk-yeol, odkąd objął urząd, użył weta już czternaście razy w przeciągu dwóch lat, co jest najwyższym wynikiem w historii koreańskiej demokracji. Opozycja oskarżyła go o brak komunikacji i ignorowanie woli społeczeństwa. Były prezydent Moon Jae-in, który nie skorzystał z prawa weta ani razu, cieszył się z kolei wysokim poparciem do końca swojej kadencji. Krytycy twierdzą, że Yoon używa prawa weta jako narzędzia politycznego, co może negatywnie wpłynąć na jego popularność i wywołać poważne konsekwencje polityczne. Od przegranej w wyborach parlamentarnych Partii Siła Narodu

władza prezydenta Yoon Suk-yeola znajduje się w kryzysie – poparcie publiczne dla prezydenta jest rekordowo niskie. Ponadto próby dogadania się z opozycją w postaci spotkania w ubiegłym miesiącu z przewodniczącym Partii Demokratycznej Lee Jae-myungiem nie przynoszą skutków w postaci współpracy rządu i Zgromadzenia Narodowego, skoro prezydent nadal blokuje ustawy – działa to niekorzystnie dla jego wizerunku. Według opozycji – choć jest dopiero w połowie kadencji – Yoon Suk-yeol będzie musiał mierzyć się z mianem „najgorszego prezydenta w koreańskiej historii”. To stwierdzenie zweryfikuje dopiero czas, ale obecna sytuacja nie zwiastuje poprawy w relacjach między prezydentem i parlamentem.

W maju przypadła druga rocznica objęcia urzędu prezydenta przez Yoon Suk-yeola. Oprócz wspomnianego nadużywania prawa weta, prezydent Yoon Suk-yeol nie osiągnął wiele w polityce wewnętrznej. Od swojej inauguracji promował inicjatywę wprowadzenia kluczowych reform w systemach pracy, edukacji i emerytury – w tym roku dodając do tego reformę systemu opieki zdrowotnej poprzez zwiększenie liczby studentów kierunków medycznych. Profesor Ha Shang-eung z Uniwersytetu Sogang zauważył, że podstawowym problemem reform prezydenta Yoon Suk-yeola jest brak wyznaczenia jasnego kierunku polityki i zakomunikowania go narodowi oraz opozycji – przede wszystkim jakie korzyści przyniosą proponowane zmiany. Ponadto należy zauważyć, że zamiast wprowadzać zmiany, rząd skupił się na konflikcie z opozycją, czego wyrazem jest wspomniane korzystanie z prawa weta. Według majowego sondażu Gallup Korea poparcie dla prezydenta Yoon Suk-yeola spadło do najniższego poziomu od momentu objęcia urzędu – do 21%.

II.KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

4 maja: polska delegacja wzięła udział w ceremonii odsłonięcia południowkoreańskiego okrętu podwodnego Shin Chae-ho. Według południowkoreańskich mediów Polska prowadzi wstępne konsultacje rynkowe w celu wybrania potencjalnego kontrahenta do dostawy nowych okrętów podwodnych dla Marynarki Wojennej. Jednym z rozważanych kandydatów ma być Korea Południowa, która przedstawiła własny okręt podwodny, wyposażony w wyrzutnie rakiet balistycznych. W ceremonii udział wzięły delegacje z Polski, Kanady, Australii i Filipin, co zdaniem strony południowkoreańskiej stanowi wyraz rosnącej współpracy obronnej z tymi krajami. W koreańskich

doniesieniach medialnych podkreślono jednak, że żadne decyzje w sprawie współpracy Polski w zakresie okrętów podwodnych jeszcze nie zapadły.

7 maja: ambasador Korei Południowej uczestniczył w inauguracji kolejnej kadencji prezydenta Władimira Putina. Ambasador Korei Południowej w Rosji Lee Do-hoon wziął udział w ceremonii, która odbyła się na Kremlu. Decyzja o uczestnictwie dyplomaty została podjęta ze względu na konieczność utrzymania dwustronnych relacji dla ochrony koreańskich obywateli pozostających w Rosji.

9 maja: brak nacisków na Koreę Południową w kwestii wsparcia Ukrainy został zadeklarowany przez Pentagon. Rzecznik Pentagonu Pat Ryder w odpowiedzi na pytanie, czy Stany Zjednoczone będą naciskać na dostawy koreańskiej amunicji Ukrainie zapewnił, że ta kwestia jest pozostawiona Seulowi. Ryder określił Koreę Południową mianem „świątecznego sojusznika”, który oferuje Ukrainie różne formy wsparcia. Strona południowokoreańska potwierdziła natomiast dotychczasowe stanowisko: uznawania rosyjskiego ataku za nielegalny w świetle międzynarodowego prawa i gotowość wspierania Ukrainy przy użyciu środków pomocy humanitarnej. Korea Południowa nie zamierza dostarczać żadnej formy ofensywnej broni Ukrainie.

13 maja: kwestia prowokacji ze strony Korei Północnej została omówiona przez Koreę Południową i Słowację. Minister ds. zjednoczenia Korei Południowej, Kim Yung-ho, spotkał się z ministrem spraw zagranicznych Słowacji, Jurajem Blánárem, aby omówić prowokacje Korei Północnej i wezwać do wspólnych działań w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom. Minister Blánár zgodził się z obawami dotyczącymi współpracy wojskowej między Koreą Północną a Rosją i wyraził chęć pogłębienia współpracy politycznej i w zakresie bezpieczeństwa z Koreą Południową.

14 maja: wsparcie dla Ukrainy zostało wyrażone przez prezydenta Yoon Suk-yeola. Prezydent Yoon Suk Yeol zobowiązał się do zapewnienia niezbędnego wsparcia i pomocy w odbudowie podczas rozmowy telefonicznej z prezydentem Ukrainy Wołodymyrem Zełenskim. Prezydent Yoon Suk-yeol podkreślił aktywny udział rządu koreańskiego w międzynarodowych wysiłkach na rzecz przywrócenia pokoju i odbudowy powojennej Ukrainy. Zełenski wyraził nadzieję na kontynuację współpracy i zaprosił Yoon Suk-yeola na szczyt pokojowy w Szwajcarii, który ma odbyć się w przyszłym miesiącu. Obaj liderzy zgodzili się na utrzymywanie otwartej komunikacji w celu wspierania procesu pokojowego w Ukrainie.

15 maja: w Seulu doszło do spotkania szefów MSZ Korei Południowej i Słowacji. Minister Spraw Zagranicznych Cho Tae-yul spotkał się ze swoim słowackim odpowiednikiem, Jurajem Blánárem, aby omówić rozszerzenie

współpracy gospodarczej. Cho podkreślił znaczenie wsparcia dla 140 południowokoreańskich firm działających na Słowacji oraz wyraził nadzieję na rozwój współpracy w sektorach energetyki jądrowej i obrony. Blanar zasugerował poszerzenie współpracy o badania i rozwój oraz nowe technologie, takie jak roboty przemysłowe. Obaj ministrowie poruszyli również kwestie bezpieczeństwa, w tym sankcje przeciwko Korei Północnej. Była to pierwsza od 11 lat oficjalna wizyta w Korei Południowej słowackiego ministra spraw zagranicznych.

23 maja: w koreańskim MSZ odbył się dialog ekonomiczny z udziałem Czech. Kim Hee-sang, wiceminister spraw zagranicznych ds. gospodarczych spotkał się z czeskim wiceministrem przemysłu Petrem Třešňákiem. Korea Południowa zwróciła się z prośbą o wsparcie wysiłków na rzecz współpracy w sektorze elektrowni jądrowych. Wiceminister Kim Hee-sang podkreślił mocne strony oraz konkurencyjność koreańskiego przemysłu związanego z budowaniem, zarządzaniem i eksploatacją elektrowni jądrowych. Rozmowa ponadto obejmowała takie tematy jak możliwości rozszerzenia współpracy na płaszczyźnie globalnych łańcuchów dostaw, handlu, inwestycji oraz nauki i technologii.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

9-10 maja: kwestie związane z Koreą Północną zostały omówione przez Koreę Południową i Chiny. Na marginesie Dialogu Współpracy Azji Północno-Wschodniej (NEACD), corocznego forum dialogu publiczno-prywatnego ds. bezpieczeństwa odbyło się spotkanie dyrektora generalnego ds. nuklearnych Lee Jun-ila ze specjalnym przedstawicielem Chin ds. Półwyspu Koreańskiego Liu Xiaomingiem. Podczas spotkania rozmawiano o ocenie sytuacji na Półwyspie, z uwzględnieniem rozwoju broni przez Koreę Północną. Południowokoreańskie MSZ nie podało szczegółów dotyczących stanowisk obu stron. Lee Jun-il spotkał się także ze swoimi odpowiednikami ze Stanów Zjednoczonych i Japonii, aby omówić sytuację związaną z zagrożeniami ze strony KRLD.

20 maja: 14 lipca został ustanowiony narodowym dniem pamięci o uciekinierach z Korei Północnej. Decyzja ta zapadła na wniosek prezydenta Yoon Suk-yeola, który polecił ministerstwu zjednoczenia i spraw wewnętrznych wspólne wyznaczenie odpowiedniego dnia. Data ta upamiętnia wejście w życie w 1997 roku ustawy o ochronie i wsparciu osiedlania się uciekinierów z Korei Północnej. Ministerstwo ds. Zjednoczenia przygotowuje wydarzenia mające na celu upamiętnienie tej rocznicy i podniesienie

świadomości publicznej na temat integracji kulturowej między Koreańczykami z obu krajów.

20 maja: sposoby powstrzymywania zagrożeń nuklearnych i raketowych ze strony KRLD zostały omówione przez Koreę Południową, USA, Japonię i Australię. Szef Sztabu Armii Korei Południowej, Gen. Park An-su, przeprowadził rozmowy z gen. Charlesem Flynnem z Armii Pacyfiku USA oraz swoimi japońskimi i australijskimi odpowiednikami. Dyskutowali oni o regionalnej sytuacji bezpieczeństwa oraz współpracy wielostronnej dla stabilności i dobrobytu w regionie. Spotkanie odbyło się na Hawajach.

22 maja: sposoby wzmocnienia zdolności do prowadzenia działań specjalnych zostało omówione przez Koreę Południową i Stany Zjednoczone. Minister obrony Shin Won-sik zorganizował konsultacje z udziałem najwyższych rangą urzędników koreańskich i amerykańskich wojskowych, stacjonujących na Półwyspie Koreańskim. Spotkanie miało na celu omówienie możliwości zwiększenia zdolności obrony przed ewoluującymi zagrożeniami ze strony KRLD. Skupiono się przede wszystkim na współpracy specjalnych jednostek bojowych. Konsultacje zostały zorganizowane ze względu na nasilenie w ostatnich miesiącach testów raketowych i ćwiczeń wojskowych w Korei Północnej.

23 maja: południowokoreańskie MSZ odpowiedziało na rosyjskie oskarżenia dotyczące zwiększania napięcia na Półwyspie Koreańskim. Korea Południowa oświadczyła, że zagrożenie nuklearne i raketowe ze strony Korei Północnej podważa pokój i bezpieczeństwo na Półwyspie Koreańskim, co jest przyczyną wzrastającego napięcia. Była to odpowiedź na potępienie wspólnych ćwiczeń wojskowych Korei Południowej, Stanów Zjednoczonych i Japonii przez Siergieja Ławrowa w trakcie ministerialnego spotkania Szanghajskiej Organizacji Współpracy. Według stanowiska Rosji to Stany Zjednoczone i ich sojusznicy są odpowiedzialni za pogarszającą się sytuację bezpieczeństwa w regionie Azji i Pacyfiku „prowokacyjnymi działaniami”. Według Seulu wspólne ćwiczenia nie mają znamion prowokacji, a są jedynie działaniem obronnym wobec północnokoreańskiego zagrożenia.

23 maja: w Seulu zakończyła się druga runda negocjacji w sprawie podziału kosztów stacjonowania amerykańskich wojsk w Korei Południowej. Negocjacje prowadzili Lee Tae-woo z koreańskiego MSZ oraz Linda Specht z amerykańskiego Departamentu Stanu. Negocjacje dotyczą finansowego wkładu Korei Południowej w pokrycie kosztów stacjonowania ponad 28 tysięcy żołnierzy amerykańskich sił zbrojnych w Korei (USFK) od 2026 roku, kiedy wygasa obecne porozumienie. Rozpoczęcie negocjacji nastąpiło wcześniej niż planowano – zakłada się, że spowodowane jest to obawą o powrót Donalda

Trumpa do Białego Domu. Korea pokrywa część kosztów utrzymania USFK od 1991 roku.

24 maja: na wyspie Seonyu odsłonięto pomnik upamiętniający osoby uprowadzone przez Koreę Północną. „Pomnik Bezpiecznego Powrotu” został odsłonięty przez Ministerstwo ds. Zjednoczenia na cześć licealistów uprowadzonych w latach 1977-1978 przez północnokoreańskich agentów. Postawienie pomnika ma na celu szerzenie społecznej świadomości na temat porwań. W ceremonii odsłonięcia monumentu uczestniczył minister ds. zjednoczenia Kim Yung-ho, a także specjalna wysłanniczka USA ds. praw człowieka w Korei Północnej Julie Turner oraz jej południowokoreański odpowiednik Lee Shin-wha.

26 maja: prace rozwojowe nad systemem rakiet ziemia-powietrze L-SAM zostały zakończone. Agencja ds. Zamówień w Sektorze Obronnym (DAPA) wydała oświadczenie w sprawie zakończenia prac nad systemem L-SAM, który ma służyć zestrzeliwaniu nadlatujących celów na wysokościach 50-60 km. System spełnia wszystkie wymagania techniczne wojska, co umożliwi rozpoczęcie masowej produkcji, a następnie wdrożenie systemu do 2028 roku. L-SAM ma odgrywać kluczową rolę w wielopoziomowej tarczy antyrakietowej kraju, budowanej z myślą o obronie przeciwko atakom ze strony Korei Północnej.

27 maja: próba wystrzelenia kolejnej satelity przez Pjongjang zakończyła się niepowodzeniem. Korea Północna podjęła dziewiątą próbę wystrzelenia satelity szpiegowskiego – do tej pory jedynie trzy zakończyły się sukcesem. Ostatnia próba, przeprowadzona w listopadzie 2023 wykorzystywała ракетę Chollima-1. Przy majowej próbie wykorzystano nowy typ rakiety, co wzbudziło podejrzenia o próby wprowadzenia rosyjskiej technologii do północnokoreańskiego programu kosmicznego.

28 maja: balony zawierające śmieci zostały zrzucone na Koreę Południową. Korea Północna za pomocą balonów przesłała śmieci do Korei Południowej – miał być to odwet za „rozrzucanie ulotek i innych śmieci” na obszarach przygranicznych przez aktywistów z Południa. Wojsko Korei Południowej ostrzegło lokalnych mieszkańców przed dotykaniem balonów, które powinny zostać wpięrow poddane analizie.

30 maja: pociski krótkiego zasięgu zostały wystrzelone przez KRLD. Według armii Korei Południowej Pjongjang wystrzelił 10 rakiet balistycznych krótkiego zasięgu w kierunku Morza Wschodniego. Działanie to zostało potępione przez Seul jako „jawna prowokacja”. 31 maja w odpowiedzi na ostatnie prowokacje ze strony KRLD Ministerstwo ds. Zjednoczenia ostrzegło Pjongjang przed konsekwencjami „irracjonalnych działań prowokacyjnych”.

KOMENTARZ

Kontrowersyjna książka Moon Jae-ina. 17 maja do południowokoreańskich księgarni trafiła książka byłego prezydenta Moon Jae-ina, skupiająca się na jego wspomnieniach związanych z polityką i dyplomacją w czasie jego kadencji. Od momentu publikacji książka wywołała poruszenie. Krytycy uznali opis wydarzeń związanych z polityką międzykoreańską za usprawiedliwiający pojednawcze podejście do KRLD – jednocześnie Moon Jae-in ma obarczać winą za niepowodzenie „Słonecznej Polityki 2.0” Stany Zjednoczone. We wspomnieniach Moon Jae-in nie odniósł się do takich kontrowersyjnych decyzji swojego rządu jak repatriacja północnokoreańskich rybaków w 2019 roku czy wprowadzenie w 2020 roku prawa zakazującego przesyłanie ulotek za pomocą balonów do Korei Północnej. Opublikowane wspomnienia zostały także skrytykowane przez ministra ds. zjednoczenia Kim Yung-ho. Minister odniósł się do fragmentu, w którym prezydent Moon Jae-in przywołał zapewnienie przewodniczącego Kim Jong-una o tym, że Korea Północna nie zamierza użyć broni nuklearnej. Według Kim Yung-ho oceniając zagrożenie ze strony KRLD należy brać pod uwagę nie tylko intencje, ale także możliwości – a Pjongjang ma możliwość zagrozić Korei Południowej bronią nuklearną. Ocenianie zagrożenia w oparciu o intencje może prowadzić do błędnej oceny sytuacji – dlatego według Ministra konieczne jest wzmacnianie współpracy ze Stanami Zjednoczonymi i Japonią, aby skutecznie odstraszać Koreę Północną. Odbiór książki spolaryzował społeczeństwo: zwolennicy byłego prezydenta chwalili jego otwartość, zaś krytycy oskarżali o „fałszowanie historii” w obronie jego kadencji. Z kolei Partia Siła Narodu (PPP) skupiła się na opisaney we wspomnieniach samodzielnej wizycie żony prezydenta Moon Jae-ina w Indiach. PPP wezwała do rozpoczęcia śledztwa w tej sprawie: czy wizyta miała charakter prywatny, czy oficjalny? Książka byłego prezydenta okazała się majowym bestsellerem.

Północnokoreański odwet balonowy. Korea Północna zdecydowała się na nowe działanie prowokacyjne w postaci przesyłania balonów ze śmieciami. Celem takich działań jest przede wszystkim chęć wprowadzenia napięcia i utrudnienia życia mieszkańców Korei Południowej. Warto zwrócić uwagę także na retorykę Korei Północnej – według Pjongjangu takie działania to nie prowokacja, ale odwet czy raczej odpowiedź na prowokacyjne zachowanie południa – to aktywiści z Korei Południowej są znani z przesyłania za pomocą balonów ulotek krytykujących reżim w Korei Północnej. Chociaż samo działanie nie stworzyło zagrożenia dla życia mieszkańców Korei Południowej, to miało na

celu wywołanie strachu i paniki: potencjalnie śmieci mogły być skażone, zawierać broń biologiczną. Wydaje się mało prawdopodobne, żeby Korea Północna rzeczywiście zdecydowała się na tak radykalne działanie, szczególnie jeśli w Seulu rząd jest gotowy na stanowczą odpowiedź – ale zawsze stanowi to formę zastraszania, a obecnie największym zagrożeniem jest możliwa eskalacja napięcia. Sytuacja ta wywołała kolejną dyskusję w Korei południowej na temat konieczności zawieszenia porozumienia wojskowego z 2018 roku – co jest właśnie krokiem w kierunku eskalacji napięcia militarnego. Warto jednak podkreślić, że samo porozumienie, mające przede wszystkim charakter symboliczny, nie spełnia już swojej roli od załamania relacji międzykoreańskich wraz z początkiem kadencji prezydenta Yoon Suk-yeola.



**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

